

Голові
спеціалізованої
Вченої ради (разової)
НТУ «Дніпровська політехніка»
д.держ.упр., проф.
Липовській Н.А.

ВІДГУК

рецензента на дисертацію здобувача наукового ступеня доктор філософії
Кучеренка В'ячеслава Олексійовича
«Розвиток міжнародного співробітництва України в галузі охорони здоров'я
та підвищення рівня його безпеки як передумови сталого розвитку»
(спеціальність – 281 публічне управління та адміністрування)

1. Актуальність теми дослідження визначається сучасними трансформаційними процесами у сфері глобального здоров'я, зростанням ролі міжнародних організацій та партнерств у формуванні державної політики, а також активізацією євроінтеграційного курсу України. Умови воєнного стану додатково актуалізували потребу системної інтеграції міжнародної допомоги, програм і проєктів у національну систему охорони здоров'я.

Особливого значення дисертаційне дослідження за авторством В.О. Кучеренка набуває у контексті виконання Україною міжнародних зобов'язань у межах глобальної ініціативи Організації Об'єднаних Націй «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», і насамперед за Ціллю № 3 «Міцне здоров'я і благополуччя» та Ціллю № 17 «Партнерство заради сталого розвитку». Наскрізною лінією дисертації є те, що у всіх її розділах здобувач В.О. Кучеренко переконливо доводить, що без належно вибудованої системи публічного управління міжнародним співробітництвом у сфері охорони здоров'я досягнення визначених глобальних та національних цілей є неможливим. В обґрунтуванні актуальності публічноуправлінської проблеми здобувач переконливо доводить, що в сучасних кризових умовах міжнародне співробітництво у сфері охорони здоров'я трансформується з інструменту зовнішньої політики у

структурний чинник забезпечення національної безпеки, стійкості та адаптивності системи охорони здоров'я України.

Важливою складовою актуальності виконаної дисертаційної роботи можна вважати її орієнтацію на адаптацію кращих практик Європейського Союзу, ВООЗ та інших міжнародних інституцій до українських умов.

Таким чином, дисертація В.О. Кучеренка органічно вписується в сучасний науковий дискурс щодо глобального здоров'я (global health governance) та ролі держав у багаторівневих системах управління в умовах непередбачуваних викликів.

2. Загальна характеристика дисертації. Дисертаційна робота присвячена комплексному дослідженню розвитку міжнародного співробітництва України у сфері охорони здоров'я як складової процесів європейської інтеграції, глобального врядування та реалізації Цілей Сталого Розвитку-2030. Автор обрав складну та міждисциплінарну тему дисертаційного дослідження, яка знаходиться на перетині публічного управління, міжнародної політики у сфері здоров'я та безпекових студій. Про це свідчать назви основних розділів дисертації, які охоплює питання теоретико-методологічних основ формування та розвитку міжнародного співробітництва в галузі охорони здоров'я; сучасний стан медичної галузі і проблеми міжнародного співробітництва України в галузі охорони здоров'я; напрями удосконалення міжнародного співробітництва та підвищення рівня безпеки сфери охорони здоров'я.

На наш погляд, робота відзначається цілісністю наукового задуму, логічною структурою (три розділи, 9 підрозділів). Кожний розділ має узагальнюючі висновки та список літератури. Виконана дисертаційна робота характеризується чіткою орієнтацією на вирішення як завдань теоретико-методологічного змісту, так і практико-орієнтованих завдань у сфері публічного управління та адміністрування. Дисертація В.О. Кучеренка має завершений характер і демонструє здатність здобувача до самостійного

наукового мислення, узагальнення міжнародного досвіду та формування ефективних управлінських рішень у сфері охорони здоров'я на основі науковообґрунтованих підходів.

3. Зв'язок роботи з науковими програмами та планами

Дисертаційна робота виконана відповідно до основних положень ЗУ України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» та пов'язана з науково-дослідною тематикою НТУ «Дніпровська політехніка». Також її зміст узгоджується з дослідженнями, спрямованими на забезпечення сталого розвитку, інституційної спроможності та інтеграції України у європейський і глобальний простір публічного управління. Так, заслуговує на схвальну оцінку участь автора як виконавця НДР кафедри державного управління і місцевого самоврядування Навчально-наукового інституту державного управління НТУ «Дніпровська політехніка» за темою «Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні», номер державної реєстрації 0122U002375. Особистий внесок автора полягав у тому, що ним здійснено аналіз ініціативи міської влади Дніпра щодо безпеки медичних послуг для жителів громади, результати представлені на Міжнародному форумі «Безпечна, комфортна, спроможна, територіальна громада». В рамках дисертаційного дослідження здійснено комплексне вивчення нового формату партнерства EU4HEALTH в контексті розвитку стійкої системи охорони здоров'я в Україні в умовах дії правового режиму воєнного стану.

4. Мета, об'єкт, предмет і завдання дослідження

Мета дисертаційної роботи сформульована чітко та відповідає її змістовному наповненню. Об'єкт і предмет дослідження логічно визначені, а завдання охоплюють як теоретичні, так і прикладні аспекти розвитку міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я. Структура

дисертації є послідовною та забезпечує комплексне розкриття заявленої проблематики.

5. Наукова новизна отриманих результатів

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у формуванні цілісного бачення міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я як інструменту реалізації міжнародних зобов'язань України та досягнення цілей сталого розвитку. Вперше у межах спеціальності 281 публічне управління міжнародною взаємодією у медичній сфері розглядається в логіці глобального та європейського врядування.

Вагомим науковим результатом є розроблення та обґрунтування інтегрального індексу розвитку міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я (ІМС-Health), який дозволяє оцінювати рівень інтеграції національної системи охорони здоров'я у міжнародний простір та порівнювати динаміку таких процесів. Запропонований підхід має високий потенціал застосування у процесі моніторингу виконання міжнародних програм і стратегій.

Подальшого розвитку набули підходи до формування національної стратегії міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я з урахуванням євроінтеграційних процесів і потреб післявоєнного відновлення галузі. Зокрема, автором запропоновано системні підходи до посилення стратегічного планування, міжсекторальної координації та інституційної відповідальності за реалізацію міжнародних зобов'язань щодо здоров'я населення України. Доведено, що впровадження запропонованих підходів створює управлінські передумови для підвищення рівня безпеки та довгострокової стійкості національної системи охорони здоров'я.

6. Обґрунтованість і достовірність результатів

Достовірність отриманих результатів забезпечується належною методологічною базою дослідження, використанням системного,

інституційного та порівняльного підходів, аналізом міжнародних документів, стратегій ЄС, матеріалів ВООЗ та національних нормативно-правових актів. Висновки є логічними, послідовними та належно аргументованими. Основні результати дисертаційного дослідження, висновки і рекомендації було апробовано автором у матеріалах збірників, в яких вміщені результати науково-комунікативних заходів (міжнародний та всеукраїнський рівень). Заслуговує на увагу самостійний характер виконання наукової роботи та наукових публікацій. Основні наукові результати дисертаційної роботи опубліковані в 10 наукових працях, із них: 5 статей у наукових фахових виданнях України (категорія Б зі спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування), які включені до міжнародних наукометричних баз; 1 стаття є окремим розділом зарубіжної колективної монографії (Чеська Республіка); 4 тези доповідей, що опубліковані у збірниках матеріалів міжнародних та вітчизняних науково-комунікативних заходів.

Достовірність отриманих результатів дисертаційного дослідження підтверджується також великим масивом опрацьованої наукової літератури, отриманими довідками про впровадження результатів дисертаційного дослідження, участю автора у науково-комунікативних заходах, а також документальним засвідченням про дотримання В.О. Кучеренком вимог щодо академічної доброчесності при виконанні наукових досліджень.

7. Практичне значення роботи

Практичне значення дисертації полягає у можливості використання її результатів у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування при розробленні стратегій міжнародного співробітництва, координації міжнародної технічної допомоги, а також у процесі імплементації європейських стандартів у сфері охорони здоров'я.

Також матеріали роботи можуть бути використані вітчизняними закладами вищої освіти при організації навчального процесу з різних суміжних спеціальностей, а особливо при підготовці фахівців у галузі

публічного управління (спеціальність 281 публічне управління та адміністрування) чи менеджменту у сфері охорони здоров'я (спеціальність 073).

8. Зауваження та дискусійні моменти по дисертації Кучеренка В.О.

Загалом не применшуючи позитивну оцінку цієї дисертаційної роботи, до її змісту можна висловити декілька зауважень та пропозицій:

1. Окремі теоретичні положення розділу 1 «Теоретико-методологічні основи розвитку міжнародного співробітництва в галузі охорони здоров'я як напряму публічного управління» частково дублюють відомі наукові підходи, представлені у працях вітчизняних та зарубіжних дослідників.

2. У дисертаційній роботі, зокрема у розділі II, автору доцільно було б більш чітко окреслити управлінські функції та повноваження основних суб'єктів міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я, а не тільки функціонал МОЗ України.

3. На наш погляд, методичні підходи до оцінювання рівня міжнародного співробітництва, які представлені третьому розділі дисертації, могли б бути доповнені ширшим використанням якісних індикаторів. Це дозволило б оцінювати міжнародну діяльність у сфері охорони здоров'я не тільки на національному та регіональному рівнях управління, а навіть на локальному рівні управління. Адже сьогодні в Україні є багато прикладів такої співпраці саме на рівні окремих закладів медичної сфери.

4. Практичні рекомендації, які сформульовані у загальних висновках дисертації, могли б бути більш конкретизовані для регіонального рівня управління з деталізацією основних напрямків, форм та технологій розвитку міжнародного співробітництва як для органів влади, так і для партнерських організацій.

Всі висловлені зауваження не носять принциповий характер та не зменшують теоретико-прикладну значущість виконаної дисертаційної роботи.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Кучеренка В.О. є ґрунтовним, самостійним і завершеним науковим дослідженням, що має суттєве значення для розвитку теорії та практики публічного управління міжнародним співробітництвом у сфері охорони здоров'я. За змістом, рівнем наукової новизни, теоретичною та практичною значущістю дисертація відповідає вимогам МОН України та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її автор Кучеренко В'ячеслав Олексійович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Рецензент

доктор філософії
з публічного управління та адміністрування,
доцент кафедри філософії і педагогіки
НТУ «Дніпровська політехніка»

К.О. Сахарова